



Atıf/Citation

Aliğaoglu, A., (2020), Balıkesir şehrinde üniversite öğrencilerinin bakış açısıyla kentsel güvenlik imajı. Doğu Coğrafya Dergisi 25(44), 253-268

## BALIKESİR ŞEHRİNDE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BAKIŞ AÇISIYLA KENTSEL GÜVENLİK İMAJI

Urban Safety Image in Balıkesir City by University Students' View

Prof.Dr. Alpaslan ALİAĞAOĞLU<sup>1</sup>



### Öz

*Kentler çok özellikli karmaşık yerleşmelerdir. Bu alanlarda nüfus hızlı artmakta ve kentsel gündelik yaşamın özelliklerine bağlı olarak çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Artış içindeki sorunlardan biri de toplumsal düzeni bozan davranışlar olan suçlardır. Buna bağlı olarak suça maruz kalma riski artmaktadır. Bu durum kent sakinlerinin güvenlik imajını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışma Balıkesir üniversitesi son sınıf öğrencilerinin bakış açısıyla kentsel güvenlik imajını ortaya koymaktadır. Çalışma verileri anket analizi yapılarak elde edilmiştir. Veriler SPSS programında değerlendirilmiş; daha çok sıklık analizi yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, kentin güvenlik imajı çoğunlukla olumlu değildir. Güvenlik imajında cinsiyetler arası farklılıklar yaşanmaktadır. Gündüz güvenli olarak algılanan kent, gece güvenli değildir. Kentte güvenli olmayan algıya sahip mahalleler olmakla birlikte bunların sayısı fazla değildir. Balıkesir'de تنها yerler ve zamanlar öğrencileri tedirgin etmektedir. Öğrenciler kentte en çok madde bağımlıları ve sarhoşlardan rahatsız olmaktadır.*

**Anahtar kelimeler:** Kent, güvenlik imajı, Balıkesir, öğrenci

### Abstarct

*Cities are highly featured complex settlements. In these areas, the population is growing rapidly and there are various problems depending on the characteristics of urban daily living. One of the problems in increase is crime which is behavior that disrupts the social order. Accordingly, the risk of exposure to crime increases. This situation adversely affects the security image of the residents. This study reveals the image of urban security from the perspective of Balıkesir University senior students. The study data were obtained through quantative survey analysis. The data were evaluated in SPSS program; more frequency analysis was done. As a result, it is seen that the image of city security is not mostly positive. Perceived as safe during the day, the city is not safe at night. Although there are neighborhoods in the city that have an unsafe perception, their number is not too many. Secluded places and times in Balıkesir make students uneasy. Students are most disturbed by drug addicts and drunkards in the city.*

**Keywords:** City, security image, Balıkesir, student

<sup>1</sup> Balıkesir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, [alpaslan38ster@gmail.com](mailto:alpaslan38ster@gmail.com), ORCID ID: 0000-0002-6198-3878

## 1. Giriş

Kentler topluca yaşamın zirve yaptığı, çok işlevli merkezi yerleşmelerdir. Günümüzde kentler, nüfusun artmasına bağlı olarak daha karmaşık hale gelmekte ve hızla büyümektedir. BM tarafından sağlanan verilere göre, insanlığın yarısından fazlası kentlerde yaşıyor ve 2030 yılında bu nüfusun %60'ı kentlerde yaşıyor olacaktır (Kanlı ve Kaplan, 2018: 143). Kentlerde aşırı kalabalıklaşma bazı sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bunlardan biri de güvenlik sorunudur. Güvenlik kendini güvende hissetmektir. Kentler güvenlik ihtiyacının yüksek olduğu yerleşmelerdir. Bu durum suç olayının en fazla kentlerde yaşanmasıyla ilgilidir. Böylece kentler "suça maruz kalma korkusu ve güvensizlik duygusunun" (Ataç, 2007: 16) yüksek ölçüde yaşandığı yerleşmelerdir.

Toplumsal düzeni bozan davranışlar olarak tanımlanabilecek suçlar artık gündelik hayatın bir parçası olmuştur. Bunun yanında kentler olumlu yönde fırsatlar sunmakla birlikte suça maruz kalma riskinin yüksek olduğu alanlardır. Kalabalık oluş, kaçmanın veya saklanmanın kolaylığı, yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımındaki eşitsizlik, ulaşımın kolay ve ucuz oluşu ve her şeyin varlığı, kayıtsızlık, zayıf devlet ve yönetim anlayışı ve şehrin birbirinden kopuk, kültürel, sosyal ve ekonomik anlamda tamamen ayrı bölgelerden oluşması, toplumun yardım hissini kaybetmesi (Kaypak, 2016: 44, Gökulu, 2010) kentsel güvenlik riskinin yüksek olmasını sağlayan bazı nedenlerdir. Kentleri güvenli kılmak için planlanma yapılmalıdır. Planın başarısı o yerleşmeyi halkın nasıl algıladığına yani kentsel imajının bilinmesine bağlıdır. Bir alanın zihinsel imajında rol oynayan faktörlerden biri de kentsel güvenlidir.

Kentsel güvenlik, kent sakinlerinin gündelik hayatını rahat ve korkusuzca yerine getirebilmesidir. Kentsel güvenlik veya güvensizlik hissini çok yönlü sonuçları vardır. Suç ve korkusu gündelik yaşamın ritmi yanında ekonomik yaşamı ve kentsel imajı olumsuz yönde etkileyecektir. Bu konuda çok sayıda çalışma yapılmıştır (Pain, 1997; Glaeser, 1999; Pain, 2001; Whitzman, 2007; Karasu, 2008; Çetin, 2010; Çalı, 2012; Ömeroğlu, 2012; Bilen, Aşın, Büyüklü, Ökten ve Gür, 2013; Frimpong, 2016; Güneş ve Özcan, 2016; Köklü, 2016; Çelik, 2018; Yavuz, 2019). Suriyeli sığınmacıların oluşturduğu güvenlik kaygısı, MOBESE projelerinin getirileri, suç korkusunun nedenleri, kentlerde tehlikeli alanlar, suç önleme amaçlı tasarım, kent ve kent güvenliği, suçun önlenmesinde CBS'nin rolü, suç ve suç korkusunun azaltılmasında mekansal ölçütler başlıca çalışma konusu olmuştur. Suç korkusu gelir seviyelerine göre farklılaşabilmektedir. Suç olayının çokluğu suç korkusunu artırmaktadır. Bu çalışmada kentsel güvenlik olgusu Balıkesir Üniversitesi öğrencilerinin bakış açısıyla davranışsal olarak ortaya konulmaktadır. "Davranışsal coğrafya olarak bilinen inceleme şekli, insanların çeşitli çevrelere tepkilerinin, geniş ölçüde onları nasıl algıladığı ve anladığına bağlı olduğunu esas alan yaklaşımdır" (Tümertekin ve Özgüç, 2017). Çalışmanın amacı öğrencilerin düzenli olarak kullandıkları kentsel alanı nasıl gördükleri, güvenlik açısından nasıl algıladıkları ya da onların güvenlik imajı analiz etmektir. Böylece çalışma, kentsel güvenli mekanların tesis edilmesi yanında kolluk hizmetlerine de yardımcı olacaktır. Kent güvenliği imajı az çalışılmış bir konudur. Konu daha çok teorik düzeyde ele alınmakta, kentleri davranışsal açıdan ele alan çalışmaların sayısı az bulunmaktadır. Bu çalışma Türkiye'de fazla olmayan kent ölçekli çalışmalara alan yazın açısından katkı sağlayacak, davranışsal coğrafya çalışmasıdır. Çalışmanın sonuçlarına bağlı olarak kentin suç korkusu haritasının yapılması kısmen de olsa mümkün olacaktır.

## 2. Çalışma alanı

Balıkesir, Anadolu yarımadasının kuzey batısında ve önemli bir kısmı Marmara'da olmak üzere geriye kalan kısmı da Ege Bölgesi'nde yer alan bir ildir. Güneyinden Manisa ve İzmir, batısında Ege Denizi ve Çanakkale, doğusundan Kütahya ve Bursa, kuzeyinden Marmara Denizi ile çevrilmiştir (Şekil 1). Bu konumuyla Türkiye'nin Marmara ve Ege denizine açılan yeşil penceresidir. Balıkesir şehrinin tarihi eskiye dayanmaktadır. Bu nedenle birçok farklı dinden, ırktan, kültürden insan yaşamaktadır. Bu farklılık, mimari yapıdan düşünce tarzına, giyim kuşamdan konuşma şekline kadar yansımaktadır. Bu kadar farklı toplumların bir arada yaşamasından dolayı, güvenliğe verilen önem haliyle artmaktadır. Üniversite bulunduran kentlerin nüfusunun önemli bir payını öğrenciler oluşturmaktadır. 2017 Yılı verilerine göre, Balıkesir Üniversitesi'nde 14.507 ön lisans, 20.101 lisans, 2.659 lisansüstü olmak üzere toplam 37.267 öğrenci eğitim görmektedir.



Şekil 1: Çalışma alanı lokasyon haritası

### 3. Kavramsal Çerçeve

#### 3.1 Güvenli kent kavramı

En basit tanımıyla güvenlik, toplumun veya bireylerin yaşamlarında en küçük tehdit ya da tehlikenin olmaması durumudur. Türk Dil Kurumu güvenlik kavramını, “*Toplum yaşamında yasal düzenin aksamadan yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşayabilmesi durumu, emniyet.*” olarak tanımlamıştır (Türkçe Sözlük, 2019). Yerleşim birimlerinin en büyüğü olan kentlerin nüfusunun artması, toplumsal kontrollerin azalmasına ve kolluk kuvvetlerine olan ihtiyacın artmasına sebep olmaktadır. Nüfusun artmasının yanında etnik kökenin de farklılaşması, daha fazla çatışma ve sorunların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Sonuç olarak "kentsel güvenlik, kentte yaşayan her bireyin ya da grubun kentsel yaşama dair ihtiyaçlarını karşılarken ve ilişkilerini gerçekleştirirken bunun güvenlik içinde yapabilmesinin mümkün kılınmasıdır" (Kaypak, 2016:40). Kavram olarak 20. yüzyılın son çeyreğinde ortaya çıkmıştır. Güvenli kent kavramı kent güvenliği kavramından açık bir şekilde ayrılır. Yaklaşım kentsel tasarımı zorunlu kılmaktadır. Güvenli kent yaklaşımı kent güvenliğine ait diğer yaklaşımlar ile çeşitli kentsel tasarım araçlarını birlikte barındıran kapsayıcı bir yaklaşımdır. Güvenli kent yaklaşımı suç oranlarının düşük olduğu kent anlamına gelmez. Güvenli kent, sakinlerinin günün herhangi bir vaktinde kendilerini güvenli hissettikleri kenttir (Gündüzöz, 2016).

#### 3.2 Kent güvenliğinin tarihi

Devlet yönetiminin temel görevi, eskiden beri can ve mal güvenliğini sağlamaktır. Bütün devletlerin temel amacı kentlerin güvenlik seviyesini en üst düzeye çıkarmak ve milletin refah içerisinde yaşamasını sağlamaktır. Bu doğrultuda devlet yönetimleri politikalar, kanunlar kullanmakta ve bu kanunlara uymayanlar için cezalar uygulamaktadır. Kentlerin güvenlik açıkları bu şekilde kapatılmaya çalışılmıştır. Ancak günümüzde

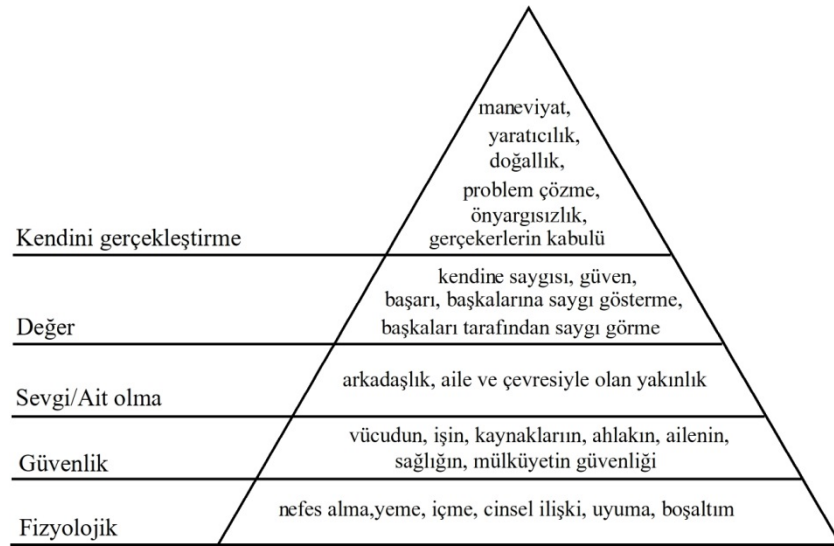
kurallar ve cezaların yanı sıra huzuru sağlamak amaçlı toplumu eğitmenin ve bilinçlendirmenin önemi de artmıştır.

Osmanlı döneminde, Asesbaşı denilen askerler, yeniçeri ocağını teşkil eden ortarlardan olup, ocaktaki resmi ve askeri görevlerden başka kentin genel güvenlik ve huzurunun korunması ile de ilgilenirlerdi. Ortadaki zabitlerle dönüşümlü çarşı aralarında mahalle içlerinde ve özellikle güvenlik sorunu olan mahallelerde dolaşır, suç işleyenlerden yakaladıklarını cezalarının verilmesi için gerekli yerlere gönderirdi (Toprak vd. 2000).

Yeni bir askeri gücün gerekliliğinin farkına varılarak, 1845 yılında ilk Polis Teşkilatı kurulmuştur. Polis Teşkilatı'nın yanı sıra günümüzde birçok kolluk kuvveti bulunmaktadır. Bunlar; Jandarma (kırsaldan sorumlu), Milli İstihbarat Teşkilatı, Kamu Güvenliği Müsteşarlığı, Gümrük Muhafaza, Sahil Güvenlik ve Orman Muhafazadır.

### 3.3 Kent güvenliğinin önemi

Hümanist psikolojinin en önemli kurucularından ve ünlü ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisinin sahibi olan Amerikalı psikolog Abraham Maslow, bu teorisinde insanın birinci ihtiyacı olan fizyolojik ihtiyacından hemen sonra ikinci temel ihtiyacın güvenlik olduğunu söylemektedir (Şekil 2). İnsanın insan gibi yaşayabilmesi için maddi varlığının yanında, manevi varlığının da korunması gerekir. Yaşama hakkı ile temel hak ve özgürlüklere sahip olmak, ancak huzurlu ve güvenli bir ortamda mümkündür. Güvenlik ihtiyacı, insanın kendini fiziksel, ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan güvende hissetmesidir. İnsan her ortamda kendini güvende hissetmek ister. Dolayısıyla, her insan topluluğunun yaşamını sürdürebilmesi için bir düzene, disipline ve güvene ihtiyacı vardır. Güvenliğin sağlanması toplumsal bir ihtiyaçtır ve toplumda huzurun sükûnet ve asayişin sürekli olarak sağlanması anlamına gelir. Toplumdaki bu düzen, kamu düzeni şeklinde güvenlik hizmetleri ile sağlanır (Kaypak, 2016: 4).



Şekil 2: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi (Güzel ve Barakazı, 2018: 1002)

Bireylerin yaşamlarının devamında diğer arkadaşlık, aile, çalışma, saygı gibi ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için öncelikli olarak fizyolojik ihtiyaçlarından sonra güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bir ülkenin güvenliği kentlerinin güvenli oluşunun bütünüdür. Eğer toplumun güvenliği sağlanmazsa bireylerin hareketleri ve hakları kısıtlanmış olur. Kentsel nüfusun önemli bir kısmını etkileyen suç ve korkusu, güvensizlik, korku, yaşadığı çevreden memnun olmama gibi nedenlerle sosyal maliyetin yüksek olmasına neden olduğu gibi ekonomik faaliyetlerin ve yatırımlarının sona ermesine de yol açarak sürdürülebilir ekonominin ortaya çıkışına engel teşkil etmektedir (Ataç, 2007, Kanlı ve Kaplan, 2018). Başka bir anlatımla, güvenli olmayan kentlerde yer duygusu zayıflamakta, yaşam kalitesi ve memnuniyeti düşmekte, günlük faaliyetler ve faaliyet alanları sınırlanmakta, diğer insanlara şüpheli bakılmakta, ve son olarak insanlar dışarı çıkamamaktadır (Sipahi, 2016).

### 3.4 Kentsel imaj

1950'li yıllarda, coğrafyada, geometrik, insansız bir mekân anlayışına sahip pozitivist paradigma çerçevesinde gerçekleştirilen çalışmaların eleştirisi, yeni yaklaşımların disipline girmesini neden olmuştur

(Südaş ve Öz, 2018). Bu yaklaşımlardan biri de davranışsal yaklaşımdır. "*Davranışsal coğrafya, "çevreyi nasıl algıladığımız, düşüncelerimiz ile algularımızın davranışlarımızı nasıl etkilediğinin incelenmesidir. İnsanların; çevrelerini nasıl algıladıklarına ve anladıklarına bağlı olarak çevrelerine yönelik geliştirdikleri tepkiler, davranışsal coğrafyanın araştırma konusudur"* (Bergman, 1995: 50). "*Coğrafyada davranışsal yaklaşım olarak anılan akımın özünde, mekânın mutlak olmadığı ve içinde yaşanan çevrenin ben merkezli ve öznel olarak yorumlandığı fikri yatar. Buna göre insanlar, gerçek dünyada objektif bilgiye dayalı olarak değil, gerçek dünyanın kişisel imajlarına göre davranırlar"* (Südaş ve Öz, 2018: 82).

Davranışsal coğrafyanın çalışma alanlarından biri de kentsel imajdır. Kentsel imaj kent içinde yaşayanlar tarafından deneyimle elde edilen, kentsel çevreye ait öznel inanç, fikir ve görüşlerin bütünüdür (Aliğaoğlu ve Çıldam, 2017). Kentsel imajın ortaya konulması bazı kavramların bilinmesine bağlıdır. Bunlardan birisi algıdır. Algı; bir şeye dikkat vererek, duyular vasıtası ile o şeyin bilincine varmak olarak tanımlanabilir (Tunca, 2019: 66). Kelime anlamı olarak algı; *Bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak olarak tanımlanmıştır* (Türkçe Sözlük, 2019).

Tuan (1975)'a göre, algı çevreden doğrudan alınan (örneğin önümüzdeki bir nesneyi görmek gibi) bilgidir. Ancak bu belirli bir andaki bir yerin fotoğrafı değildir. Çünkü fotoğraf bu alandaki her şeyi ihtiva ederken, algı seçicidir. İmaj çevresel uyarıcı olmadan görülen bir şeydir. Başka bir anlatımla imaj, geçmişin algısıdır. Bu durum ders işlerken evdeki yatağımızı hatırlamamıza benzer. Zihin haritası (bilişsel harita) ise duyuşsal deney ile en az ilişkili özel bir imaj şeklidir.

#### 4. İlgili Çalışmalar

Türkiye'de çok sayıda kentsel imaj çalışması yapılmıştır. Bu çalışmaların başlangıcı Lynch'e dayanır. Lynch'in (2010) "*Şehrin İmgesi*" adlı çalışması kentsel imajın ölçülmesinde sistematik bir yaklaşım sağlamıştır.

Türkiye'de yapılan çalışmalar daha çok kent imgesi bileşenlerinin bilişsel haritalar vasıtasıyla ve anketler kullanılarak belirlenmesi ve kentsel markalaşmada kent imgesinin rolü üzerinde olmuştur. Tolun (1980), Tunçel (2002, 2009), Aliğaoğlu (2007), Südaş ve Gökten (2012), Karadağ ve Turut (2013), Sağdıç (2014), Akengin ve Ayaydın (2017), Aliğaoğlu ve Çıldam (2017), Aliğaoğlu ve Uzun (2017), Gümüş (2017), Südaş ve Öz (2018), Alkan ve Çıldam (2019), bu konuda çalışma yapmış olan bazı bilim insanlarıdır.

Kent güvenliği konusunda yapılan birçok yüksek lisans ve doktora tezi vardır. Kent güvenliği konusunda yapılan bazı çalışmalar şunlardır;

Tunca (2009) yazdığı doktora tezinde fiziksel, sosyo-ekonomik ve kültürel ile siyasal güvenlik algısı boyutlarında yeni geliştirilen 35 sorudan oluşan bir anket ile Türk toplumunda Suriyeli Sığınmacıların oluşturduğu güvenlik algısını ölçmüştür. Tüm illerde dağınık yaşayan Suriyelilere yönelik algının ölçülebilmesi için sosyal bilimlerde sıkça kullanılan ve karşılaştırma yapmaya imkân sağlayan benzer sistemler tasarımı kullanmış, tasarıma uygun olan Gaziantep ve Balıkesir illerinde anket uygulayarak toplumun güvenlik algısını karşılaştırmalı şekilde ölçmüştür (Tunca, 2019)

Özlu (2013) *Yerel yönetimler ve şehir güvenliği yönetimi sistemleri* adlı yüksek lisan tezinde, kentleşme konusunun yanı sıra kentleşmeyle birlikte ortaya çıkan suç ve suçluluk kavramlarını incelemiştir. Suç olaylarının azaltılması çerçevesinde Emniyet Teşkilatı'nın teknolojideki hızlı gelişme ve değişime uyum sağlayarak ortaya koyduğu Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (KGYs) veya bilinen adıyla MOBESE Projesi'nin ekonomik kaynakları, etkinliği, maliyeti, bileşenleri ve sağladığı getirileri incelemiştir (Özlu, 2013).

Aytaç, Derdiman, Baştürk ve Öngen (2015), suç korkusunu Bursa örneğinde çalışmışlardır. Halkın büyük bir kısmının suç korkusu vardır. Çevresel özellikler (terk edilmiş bina ve araçlar, ışıklandırmanın olmayışı) suç korkusu üzerinde etkilidir. Göç alma düzeyi suç ve suç korkusunu etkilemektedir. Kentsel yığılmalar, cinsiyet, sosyo-ekonomik seviye, eğitim düzeyi suç korkusunu etkileyen diğer nedenlerdir.

Ünal, Orçan ve Sezer (2015), Ankara ve Muğla illeri örneğinde suçun yoğunlaştığı alanları (sıcak alanlar) tespit etmişlerdir. Başka bir ifadeyle mağdurun bakış açısıyla bireylerin yaşadıkları mahallelerde hangi alanları tehlikeli gördükleri kendilerini ne kadar güvende hissettikleri araştırılmıştır. Her iki ilde önceden tehlikeli olarak görülen alanlar (Ankara, Ulus, Çiçin, Muğla Saburhane) tehlikeli görülmemiştir. Genel olarak katılımcılar mahalle düzeyinde bilgi vermemişlerdir. Farklı özelliklere sahip Ankara ve Muğla illerinde, tehlikeli alanlarda benzerlik vardır. Katılımcılar çokça vakit geçirdikleri alanları tehlikeli olarak göstermişlerdir.

Gündüzöz (2016), güvenli kent kavramını ilişkili kavramlarla (kent-suç, kent suçlarıyla mücadele, kentsel tasarım ve güvenli kent gibi) birlikte ele almaktadır. AB Komisyonu, Çevre Tasarımla Suçun Önlenmesi Kuralını benimsemiştir. Suçun Önlenmesine Yönelik Çevresel Tasarım ya da Suçu Önleme Amaçlı

Tasarım yazar tarafından Güvenli Kent Yaklaşımı olarak formüle edilmektedir. Türkiye bu kavramda hukuk ve uygulama zemininde uzak kalmaktadır. Yasal zemin önleyici kolluk faaliyetlerinin kentsel alanda uygulanmasıyla sınırlıdır.

Kaypak (2016), kentsel güvenlik olgusunu kent ve güvenliği ikilisini birlikte dikkate alarak betimsel olarak ele almaktadır. Konu kent, kentleşme kavramlarını açıkladıktan sonra kentsel güvenlik, kentsel sorun olarak ele alınmaktadır. Güvenlik ilk kentlerin ortaya çıkış nedenidir. Esas olarak modernleşme ile kentsel sorunlar da artmaktadır. Bunlardan biri de güvenlik sorunudur. Kentler büyüdükçe sosyal kontrol güçleşmektedir. Kentler değişim ve dönüşümün yaşandığı yerleşmelerdir. Bu yönüyle bakıldığında göç ile şehre gelenler kentle bütünleşememekte, farklı kimlikler altında varlıklarını devam ettirmektedirler. Sağlıklı olmayan kentleşme ile, kentsel güvenlik sorunu büsbütün artmaktadır. Ayrıca 1980'li yıllardan sonra yaşanan neo liberal politikalar kentsel güvenliği olumsuz yönde etkileyen başka nedenler ortaya çıkarmıştır. 1992 yılında kabul edilen Avrupa Şartı, 13 maddeden oluşmaktadır. Bunlardan 6. bölüm kentsel güvenlik ile ilgilidir.

Karasu (2017). Şanlıurfa'da çalışmıştır. Anket sonuçlarına göre Şanlıurfa çok da güvenli bir kent değildir. Kadınların erkeklerden fazla suç korkusu yaşamaktadır. Meslek grupları ve coğrafi kökenin farklı olması suç korkusunda etkilemektedir. Ankete katılan bireylerin önemli bir bölümü polislin etkin olarak çalışmadığı ve suç işleyenlerin gereği gibi cezalandırılmadığını düşünmektedirler. Bu tür olumsuzluklar suç korkusunun yayılmasına neden olmaktadır.

Sipahi (2017) yaptığı çalışmada, Türkiye yurttaşlarının kent güvenliği algısını konu edinmiştir. Araştırmasında kent güvenliğine ilişkin teorik çerçeveyi aktardıktan sonra 2000 kişinin katılım sağladığı bir alan araştırması yaparak, sonuçların sunumunu ve değerlendirmesini yapmıştır.

Kanlı ve Kaplan (2018), Dünya ve Türkiye ölçeğinde suçun önlenmesinde CBS'nin rolünü tartışmaktadırlar. Çalışmada CBS kullanılarak model önerisi yapılmaktadır. Ortaya konulan model SWOT analizi ile değerlendirilmektedir.

Kılıç (2019) yaptığı “*Yoksulluk, Kent Güvenliği ve Suç İlişkisinin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkileri: İzmir Örneği*” adlı çalışması, yoksulluk ve suçla mücadele eden kamu kurum ve kuruluşlarının politikaları üzerine detaylı bir analizi içermekte ve İzmir’de uygulanan yoksulluk ve suçla mücadele politikalarının yeterli olup olmadığını araştırmaya yöneliktir. Bu kapsamda bazı makamlarla yüz yüze yapılandırılmış mülakat çalışması gerçekleştirilmiş ve kentsel yaşam kalitesine vurgu yapılarak uygulanan yoksulluk ve suçla mücadele politikaların etkinlik düzeyi, olumlu çıktıları ve eksiklikleri araştırılmıştır (Kılıç, 2019).

Koca ve Çolpan Erkan (2019), kaliteli yaşam alanlarının oluşturulmasında güvenliğin önemi, mekansal güvenlik ölçütleri ve uygulanan yöntemlerin etkisini ortaya koymaktadırlar. Kentsel güvenlik ve kentsel yaşam kalitesi tanımlanmakta, suçun veya suç korkusunun azalmasını sağlayan suç kuramları verilmektedir. Buna bağlı olarak, suç ve suç korkusunun azaltacak mekansal ölçütler saptanmaktadır. Örnek olarak Kırık Camlar Teorisinde getirilen mekansal özellikler üç madde halinde verilmektedir. Bunlar; binalar ve boş alanların yeniden kullanılabilir hale getirilmesi, kent mobilyalarının tamir ve düzenli bakımı, sağlam malzemeden yapılmış kent mobilyalarının kullanılması olarak sıralanmaktadır. Ülkemizde güvenlik önlemi olarak özel güvenlik hizmetlerinden yararlanılmaktadır. Oysa komşuluk ilişkilerinin, toplumsal dayanışmanın yüksek olduğu alanlarda güvenlik kendiliğinden sağlanmaktadır.

## 5. Yöntem

Çalışmada kullanılan anket 11 sorudan oluşmaktadır. Çalışmanın evreni Balıkesir üniversitesidir. Çalışmanın örnekleme Balıkesir Üniversitesinde bulunan beş fakültedir. Anket Balıkesir Üniversitesi’nin merkez yerleşkesi olan Çağış Yerleşkesi’nde bulunan beş fakülte ve dört yıllık öğrenim süresi bulunan Beden Eğitimi Yüksek Okulu ile Sağlık Yüksek Okulu ve Kentte bulunan Necatibey Eğitim Fakültesi’nde okuyan son sınıf öğrencilerden olan 475 kişiye uygulanmıştır. Örneklem sayısı belirlenirken, Altunışık vd. (2010) tarafından belirtilen %95 güvenirlikle 15 bin kişilik bir evrenden 373 kişinin örneklem büyüklüğü için yeterli olacağı tezinden hareket edilmiştir. Çalışmaya sadece son sınıf öğrencileri dâhil edilmiştir. Öğrencilerin uzun süre kentte kalışları kentsel imajın gelişmesini olumlu yönde etkileyecektir. Deneklerin zamanlarının büyük kısmını ev dışında geçirdikleri varsayılmaktadır. Böylece öğrencilerin kentle etkileşimi gün içinde uzun bir zaman diliminde hem gündüz hem de gece vakitlerinde devam edecektir. Denekler öğrenci olduklarından bazı özellikleri (yaş, meslek, gelir seviyesi gibi) benzer olduğundan dikkate alınmamaktadır.

**Tablo 1** Ankete Katılanların Cinsiyet Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Kadın	228	61,1
Erkek	145	38,9
Toplam	373	100

Tablo 1'e bakıldığında çalışmada ankete katılan toplam 373 kişi mevcut olduğu görülmektedir. Katılımcıların çoğunun kadın olduğu görülmektedir. Öyle ki katılımcıların yüzde 61,1'lik kısmı kadinken, sadece %38,9'luk bölümün erkek olduğu ortaya çıkmaktadır (Tablo 1).

**Tablo 2** Ankette Yer Alan Likert Ölçekli İkinci ve Üçüncü Soruların Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Cronbach's Alpha Değeri	Soru Sayısı
0,730	2

Çalışmada veriler makro ölçekli alan araştırmasına dayanan anket tekniği ile elde edilmiştir. Anket oluşturulurken Sipahi (2016)'nin çalışmasından kısmen yararlanılmıştır. Bu açıdan sınanmış olmak gibi bir özelliği vardır. Anketteki sorular 2.ve 3. soru likert tipindeki maddelerdir. Diğer 9 soru kapalı uçlu sorulardır. Anket çalışması yüz yüze görüşme yöntemi ile yapılmıştır. Anket uygulaması beş aylık zaman diliminde tamamlanmıştır. Araştırmada anket soruları SPSS programında değerlendirilmiş, güvenilirlik ve sıklık analizi gibi tanımlayıcı istatistik ölçüler kullanılmıştır. Ankette likert ölçeğinin kullanıldığı ikinci ve üçüncü sorulara yönelik olarak geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Tablo 2'de güvenilirlik analizinde Cronbach's Alpha değeri kullanılmıştır. Bu değer soruların güvenilirliğini belirlemektedir. "Psikolojik özelliklerin ölçülmesinde kullanılan ölçeklerin güvenilirliğinin belirlenmesinde yaygın olarak "Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı" kullanılmaktadır. Cronbach tarafından 1951 yılında geliştirilen alfa katsayısı yöntemi, maddeler doğru-yanlış şeklinde (iki durumlu dikotomal) puanlanmadığında, 1-3, 1-4, 1-5 gibi sıralı (ordinal) puanlandığında, kullanılması uygun olan bir iç tutarlılık tahmin yöntemidir. Cronbach alfa katsayısı, ölçekte yer alan k maddenin varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan bir ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır" (Kılıç, 2016: 47). Çalışmada Cronbach's Alpha değerinin 0,730 olması ankette yer alan ikinci ve üçüncü soruların kabul edilebilir seviyede güvenilir olduklarını göstermektedir.

Anketlerde yer alan soru ve ifadelerin dağılımlarının homojen ya da normal olup olmamaları, verilere uygulanacak analiz ya da test türlerine karar vermekte kritik bir öneme sahiptir. Normal dağılıma sahip olan soru ve ifadeler parametrik, normal dağılıma sahip olmayanlara ise parametrik olmayan analizlerin yapılabilmesi, bu önemin göstergelerini oluşturmaktadır (Demir, Saatçioğlu ve İmrol, 2016). Normallik testinde dikkate alınması gereken en önemli husus ise *skewness* ve *kurtosis* değerlerinin -1,5 ile +1,5 aralığında olmasıdır. Eğer soru ve ifadelerin normallik testi sonuçlarında *skewness* ve *kurtosis* değerleri bu aralıkta yer alırsa normal dağılım içerdikleri anlaşılmaktadır (Fidell ve Tabachnick, 2003: 124).

**Tablo 3** Ankette Yer Alan Likert Ölçekli İkinci ve Üçüncü Soruların Normallik Analizi Sonuçları

Sorular	Skewness Değeri	Kurtosis Değeri
Yaşadığınız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	-0,318	-0,444
Yaşadığınız kenti gündüz vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	-0,835	2,121

Tablo 3'te normallik analizinin sonuçları gösterilmektedir. Buna göre ankette yer alan ve likert ölçeği içeren ikinci sorunun normal bir dağılım gösterdiği ortaya çıkarken, üçüncü sorunun normal bir şekilde dağılmadığı belirlenmiştir (Fidell ve Tabachnick, 2003: 124).

**Tablo 4** Katılımcıların Balıkesir'e Gelmeden Önce Yaşadıkları Bölgeler

Yaşadığınız kente hangi bölgeden geldiniz?	Frekans	Yüzde (%)
Marmara Bölgesi	191	51,2
Ege Bölgesi	64	17,2
Karadeniz Bölgesi	26	7,0
İç Anadolu Bölgesi	25	6,7
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	25	6,7

Akdeniz Bölgesi	21	5,6
Doğu Anadolu Bölgesi	20	5,4
Yurt dışından	1	0,3

Tablo 4, çalışmaya katılanların yarısından fazlasının (%51,2), kente gelmeden önce yine Marmara Bölgesi'nde yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi'nden kente gelenlerin oranı %5,4'tür. Kente yurtdışından gelen ise sadece bir kişi vardır.

**Tablo 5** Katılımcıların Balıkesir'e Gelmeden Önce Hangi Mekansal Birimde Yaşadıklarına Dair Frekans ve Yüzdeler

Balıkesir'e geldiğiniz kentinde kentin hangi biriminde yaşamaktasınız?	Frekans	Yüzde (%)
İl merkezi	250	67,0
İlçe merkezi	84	22,5
Köy	32	8,6
Kasaba	5	1,4
Kenar mahalle	2	0,5

Tablo 5'e göre katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%67) il merkezinde ikamet etmektedir. Kenar mahallelerde yaşayan 2 kişinin bulunduğu görülmektedir.

## 6. Bulgular: Balıkesir Şehrinde Kentsel Güvenlik İmajı

Tablo 6'e göre katılımcıların gece ve gündüz vakti dışarı çıkmayı güvensiz bulup bulmadıklarına yönelik ikinci ve üçüncü sorulara korelasyon analizi uygulanmıştır. Buna göre bu iki soru arasında çift kuyruklu (2-tailed) anlamlılık seviyesinde 0,604 oranında pozitif korelasyon olduğu anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle katılımcıların kentte gece vakti dışarı çıkmayı güvensiz bulmaları, gündüz dışarı çıkmayı güvensiz bulma durumlarını da arttırmaktadır. Ya da gündüz vakti dışarı çıkmayı güvensiz bulmaları, gece dışarı çıkmayı güvensiz bulma durumlarını da arttırmaktadır. Yine keza tam tersi biri azalırsa diğeri de azalır.

**Tablo 6** Ankette Yer alan İkinci ve Üçüncü Sorular Arasındaki Korelasyon İlişkileri

		Yaşadığınız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Yaşadığınız kenti gündüz vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?
Yaşadığınız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Pearson Korelasyon Değeri	1	0,604
Yaşadığınız kenti gündüz vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Pearson Korelasyon Değeri	0,604	1

**Tablo 7** Katılımcıların Balıkesir'de Gece Vakitlerinde Dışarıya Çıkmayı Ne Kadar Güvenli Bulduklarına Dair Cevapları

Yaşadığınız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Ne güvenli ne güvensiz	144	38,6
Güvenli	112	30
Güvensiz	75	20,1
Çok güvensiz	30	8,0
Çok güvenli	12	3,2



Tablo 7'ye göre yaşanan kentte gece vakti dışarıya çıkmanın güvenli olup olmadığı sorusunda katılımcıların çoğunlukla kararsız olduğu görülmektedir. Ancak kent çok güvenli de bulunmamaktadır. Bu soruya en çok verilen cevap %38,6 ile “*Ne güvenli ne güvensiz buluyorum.*” olurken, en az verilen cevap ise %3,2 ile “*Çok güvenli buluyorum.*” şeklinde olmuştur.

**Tablo 8** Katılımcıların Balıkesir’de Gündüz Vakitlerinde Dışarıya Çıkmayı Ne Kadar Güvenli Bulduklarına Dair Cevapları

Yaşadığımız kenti gündüz vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Güvenli	230	61,7
Çok güvenli	75	20,1
Ne güvenli ne güvensiz	58	15,5
Güvensiz	7	1,9
Çok güvensiz	3	0,8

Tablo 8’e bakıldığında katılımcıların %61,7’lik bölümünün kentte gündüz dışarı çıkmanın güvenli olduğunu söyledikleri görülmektedir. Bu soruya “çok güvensiz” yanıtını veren sadece üç kişi bulunmaktadır.

**Tablo 9** Erkek Katılımcıların Gece Vakti Şehrin Güvenliğine Bakış Açıları

Yaşadığımız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Erkek katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin sayısı	Erkek katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin erkek cinsiyeti içindeki yüzdesi (%)
Güvenli	59	40,7
Ne Güvenli Ne Güvensiz	43	29,7
Güvensiz	21	14,5
Çok Güvenli	11	7,6
Çok Güvensiz	11	7,6

**Tablo 10** Kadın Katılımcıların Gece Vakti Şehrin Güvenliğine Bakış Açıları

Yaşadığımız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Kadın katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin sayısı	Kadın katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin kadın cinsiyeti içerisindeki yüzdesi (%)
Ne Güvenli Ne Güvensiz	102	44,7
Güvensiz	54	23,7
Güvenli	52	22,8
Çok Güvensiz	19	8,3
Çok Güvenli	1	0,5

Cinsiyete göre gece ve gündüz dışarı çıkmanın güvenli bulunup bulunmadığı, mahallelere gitmeme sebepleri ve tedirgin olunan kişilere yönelik çapraz sorgulamalar yapmak amacıyla ki kare testi kullanılmıştır. Buna göre kadın katılımcılardan 102 tanesi, Balıkesir’de gece dışarı çıkma konusunda “*ne güvenli ne güvensiz*” şıkkını tercih etmişlerdir. Bu soruda kadınların en az seçtiği şık ise sadece bir kişinin tercih ettiği “*çok güvenli*” seçeneğidir. Erkeklerde ise en çok tercih edilen şık 59 kişi ile “*güvenli*”dir. Erkeklerin en az seçtiği iki şıkkın birbirine zıt olduğu görülmektedir. 11’er erkek “*çok güvenli*” ve “*çok güvensiz*” şıklarını tercih etmişlerdir (Tablo 9 ve 10).

**Tablo 11** Erkek Katılımcıların Gece Vakti Şehrin Güvenliğine Bakış Açıları

Yaşadığımız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Erkek katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin sayısı	Erkek katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin erkek cinsiyeti içindeki yüzdesi (%)
Güvenli	59	40,7

Ne Güvenli Ne Güvensiz	43	29,7
Güvensiz	21	14,5
Çok Güvenli	11	7,6
Çok Güvensiz	11	7,6

**Tablo 12** Bayan Katılımcıların Gece Vakti Şehrin Güvenliğine Bakış Açılıarı

Yaşadığımız kenti gece vakti dışarıya çıkmak için ne kadar güvenli buluyorsunuz?	Kadın katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin sayısı	Kadın katılımcılarda bu şıkkı seçenlerin kadın cinsiyeti içerisindeki yüzdesi (%)
Ne Güvenli Ne Güvensiz	102	44,7
Güvensiz	54	23,7
Güvenli	52	22,8
Çok Güvensiz	19	8,3
Çok Güvenli	1	0,5

Cinsiyete göre gece ve gündüz dışarı çıkmanın güvenli bulunup bulunmadığı, mahallelere gitmeme sebepleri ve tedirgin olunan kişilere yönelik çapraz sorgulamalar yapmak amacıyla ki kare testi kullanılmıştır. Buna göre kadın katılımcılardan 102 tanesi, Balıkesir’de gece dışarı çıkma konusunda “*ne güvenli ne güvensiz*” şıkkını tercih etmişlerdir. Bu soruda kadınların en az seçtiği şık ise sadece bir kişinin tercih ettiği “*çok güvenli*” seçeneğidir. Erkeklerde ise en çok tercih edilen şık 59 kişi ile “*güvenli*”dir. Erkeklerin en az seçtiği iki şıkkın birbirine zıt olduğu görülmektedir. 11’er erkek “*çok güvenli*” ve “*çok güvensiz*” şıklarını tercih etmişlerdir (Tablo 11 ve 12).

**Tablo 13** Katılımcıların Balıkesir’de Tedirgin Eden Mekanlara Dair Frekans ve Yüzdeler

Kent içinde bir yerden başka yere giderken tedirgin oluyor musunuz? Eğer tedirgin oluyorsanız hangi yerlerde tedirgin oluyorsunuz?	Tedirgin olurum	Tedirgin olmam	Tedirgin olurum şıkkının yüzdesi (%)	Tedirgin olmam yüzdesi (%)
Tenha yerler/saatler	281	92	75,3	24,7
Karanlık	231	142	61,9	38,1
Etnik olarak benden farklı kişilerin yaşadığı yerler	119	254	31,9	68,1
Sokak hayvanlarının yoğun olduğu yerler	112	261	30,0	70,0
Toplu ulaşım araçları	82	291	22,0	78,0
Aşırı kalabalık	81	292	21,7	78,3
Hiçbir yerde tedirgin olmam	64	309	17,2	82,8

Tablo 13’e göre çalışmaya katılanların çok büyük bir kısmının (%75,3) kentin تنها alanlarına gittiklerinde tedirgin oldukları ortaya çıkmaktadır. Bu soruya en az verilen cevap %17,2’lik oran ile “*Hiçbir yerde tedirgin olmam.*” seçeneğidir (Tablo ).

**Tablo 14** Katılımcıların Balıkesir’deki Mahallelere İlişkin Tedirginlik Algıları

Yaşadığımız kentte aşağıda verilmiş mahallerden hiç gitmek istemediğiniz var mı eğer varsa hangileridir?	Gitmek istemem	Olumsuz bir düşüncem yok/gidebilirim	Gitmek istemem şıkkının yüzdesi (%)	Olumsuz bir düşüncem yok/gidebilirim yüzdesi (%)
2.Gündoğan	173	200	46,4	53,6
1.Gündoğan	170	203	45,6	54,4
2.Sakarya	152	221	40,8	59,2
1.Sakarya	151	222	40,5	59,5
Dinkçiler	141	232	37,8	62,2
Sütlüce	113	260	30,3	69,7

Toygar	79	294	21,2	78,8
Hiçbir Yerde Tedirgin Olmam	51	322	13,7	86,3
Gümüüşçeşme	39	334	10,5	89,5
Kızpınarı	38	335	10,2	89,8
Adnan Menderes	36	337	9,7	90,3
Gaziosmanpaşa	36	337	9,7	90,3
Yeni Mahalle	34	339	9,1	90,9
Karaoğlan	32	341	8,6	91,4
Ali Hikmet Paşa	30	343	8,0	92,0
Akıncılar	26	347	7,0	93,0
Kasaplar	26	347	7,0	93,0
Vicdaniye	26	347	7,0	93,0
Kayabey	24	349	6,4	93,6
Aygören	22	351	5,9	94,1
Karesi	22	351	5,9	94,1
Atatürk	19	354	5,1	94,9
Maltepe	19	354	5,1	94,9
Altteylül	17	356	4,6	95,4
Plevne	17	356	4,6	95,4
Paşaalani	15	358	4,0	96,0
1.Oruçgazi	13	360	3,5	96,5
2.Oruçgazi	13	360	3,5	96,5
Yıldırım	13	360	3,5	96,5
Dumlupınar	11	362	2,9	97,1
Hasan Basri Çantay	10	363	2,7	97,3
Kuvayimilliyeye	9	364	2,4	97,6
Mirzabey	9	364	2,4	97,6
Hacı İlbey	8	365	2,1	97,9
Eski Kuyumcular	7	366	1,9	98,1
Hisariçi	7	366	1,9	98,1
Bahçelievler	6	367	1,6	98,4
Yıldız	6	367	1,6	98,4
Ege	5	368	1,3	98,7
Çay	4	369	1,1	98,9
Hacı İsmail	2	371	0,5	99,5

Tablo 14'de katılımcıların hiç gitmek istemedikleri mahallelere yönelik bilgiler bulunmaktadır. Buna göre gitmekten en fazla çekinilen mahalle 2. Gündoğan'dır (%46,4). Ancak bu mahalleye gitmekten çekinmeyenlerin oranı (%53,6) daha fazladır. Başka bir anlatımla, kentte %50'nin üzerinde gidilmeyen mahalle yoktur. 1. Gündoğan, 1. Sakarya ve 2. Sakarya %40 aşan oranlarda çekinilen mahallelerdir. Dinkçiler, Sütluce ve Toygar da pek güvenli bulunmamaktadır. Atatürk, Paşaalani ve Plevne gibi şehrin kalabalık mahalleleri güvenli bulunmaktadır Hacı İsmail Mahallesine gitmekten çekineceğini belirtenlerin sayısı ise sadece ikidir. Hiçbir yerde tedirgin olmadığını belirtenlerin yüzdesinin 13,7 olduğu anlaşılmaktadır.

**Tablo 15** Katılımcıların Tedirgin Oldukları Mahallelere Gitmeme Sebepleri

Yukarıda verilen mahallelerden birini veya birkaçını seçtiyseniz bu mahalle veya mahallelere gitmeme sebebiniz nelerdir?	Evet, bu nedenden dolayı.	Hayır, bu nedenden dolayı değil.	Evet şikkının yüzdesi (%)	Hayır şikkının yüzdesi (%)
Gaspa uğramaktan korkarım	175	198	46,9	53,1
Nedenini bilmiyorum ama orası beni ürkütür	171	202	45,8	54,2
Eşyamın çalınmasından korkarım	121	252	32,4	67,6
Uyuşturucu madde	119	254	31,9	68,1

satıyorlar/kullanıyorlar				
Cinsel saldırıya uğramaktan korkarım	100	273	26,8	73,2
Hiçbir şeyden tedirgin olmam	56	317	15,0	85,0
Dolandırılmaktan korkarım	51	322	13,7	86,3
Terör olayları	15	358	4,0	96,0

Araştırmada mahallelere gidilmeme sebebi olarak en çok seçilen şık % 46,9 ile gaspa uğrama korkusudur. En az seçilen şıkkın ise % 4 ile terör olayları olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 15).

**Tablo 16** Erkek Katılımcıların Mahallelere Gitmeme Nedenleri

Verilen mahallelerden birini veya birkaçını seçtiyseniz bu mahalle veya mahallelere gitmeme sebebiniz nelerdir?	Erkek katılımcılarda bu ifadeye evet diyenlerin sayısı	Erkek katılımcılarda bu ifadeye hayır diyenlerin sayısı
Gaspa uğramaktan korkarım	72	73
Uyuşturucu madde satıyorlar/kullanıyorlar	57	88
Nedenini bilmiyorum ama orası beni ürkütür	46	99
Eşyaman çalınmasından korkarım	46	99
Hiçbir şeyden tedirgin olmam	46	99
Dolandırılmaktan korkarım	17	128
Terör olayları	5	140
Cinsel saldırıya uğramaktan korkarım	4	141

**Tablo 17** Kadın Katılımcıların Mahallelere Gitmeme Nedenleri

Verilen mahallelerden birini veya birkaçını seçtiyseniz bu mahalle veya mahallelere gitmeme sebebiniz nelerdir	Kadın katılımcılarda bu ifadeye evet diyenlerin sayısı	Kadın katılımcılarda bu ifadeye hayır diyenlerin sayısı
Nedenini bilmiyorum ama orası beni ürkütür	126	102
Gaspa uğramaktan korkarım	103	125
Cinsel saldırıya uğramaktan korkarım	96	132
Eşyaman çalınmasından korkarım	75	153
Uyuşturucu madde satıyorlar/kullanıyorlar	61	167
Dolandırılmaktan korkarım	33	195
Hiçbir şeyden tedirgin olmam	30	198
Terör olayları	10	218

Tablo 16 ve 17'de görülmektedir ki erkek katılımcılarda en fazla gaspa uğrama korkusu bulunmaktadır (72 kişi). En az bulunan korku ise 4 kişi ile cinsel saldırıya uğramaktır. Kadınlarda ise 126 kişi "Nedenini bilmiyorum ama o mahalle beni ürkütür." şıkkını tercih etmiştir. Kadınların en az tercih ettiği şık ise terör olaylarıdır (10 kişi).

**Tablo 18** Katılımcıların Balıkesir’de En Çok Tedirgin Oldukları Kişi veya Gruplar

Yaşadığımız kentte sizi tedirgin eden kişi/kişiler var mıdır eğer varsa en çok hangi kişi/kişiler sizi tedirgin eder*	Erkek katılımcılarda bu ifadeye evet diyenlerin sayısı	Kadın katılımcılarda bu ifadeye evet diyenlerin sayısı	Erkek katılımcılarda bu ifadeye hayır diyenlerin sayısı	Kadın katılımcılarda bu ifadeye hayır diyenlerin sayısı	Erkek ve kadın katılımcılarda bu ifadeye evet diyen sayısının toplamı	Erkek ve kadın katılımcılarda bu ifadeye hayır diyen sayısının toplamı	Evet şikkının yüzdesi (%)	Hayır şikkının yüzdesi (%)
Madde bağımlıları	98	181	48	46	279	94	74,8	25,2
Sarhoşlar	70	184	76	43	254	119	68,1	31,9
Yabancılar/Suriyeliler	42	110	104	117	152	221	40,75	59,25
Akıl sağlığı yerinde olmayanlar	40	107	106	120	147	226	39,41	60,59
Grup halindeki gençler	47	98	99	129	145	228	38,87	61,13
Dilenciler	16	49	130	178	65	308	17,42	82,58
Grup halindeki çocuklar	10	35	136	192	45	328	12,06	87,94
Hiç kimseden tedirgin olmam	24	13	122	214	37	336	9,91	90,09
Evsizler	7	26	139	201	33	340	8,85	91,15
Üçüncü cinsiyetten kişiler	10	22	136	205	32	341	8,58	91,42

\*Tedirgin olunan kişi/kişilerle ilgili sıralama, erkek ve kadın katılımcıların ankette verdikleri evet ifadelerinin sayılarının toplamı ve evet şikkının yüzdesine göre büyüken küçüğe olacak şekilde yapılmıştır.

Tablo 18’ye göre katılımcılar yaşadıkları kentte en fazla madde bağımlılarından tedirgin olmaktadır. Bu şikkı seçenlerin oranı %75,1’dir. En az belirtilen şık ise üçüncü cinsiyetten kişiler olmuştur (%8,3). Erkeklerin en fazla tedirgin oldukları kişi/kişiler madde bağımlıdır (98 kişi). Erkekler en az evsizlerden tedirgin olmaktadır (7 kişi). Kadınlar ise en fazla sarhoşlardan tedirgin olmaktadır (184 kişi). “Hiç kimseden tedirgin olmam.” diyen kadınların sayısı ise 13’tür.

**Tablo 19** Katılımcıların Balıkesir’de En Güvensiz Hissettikleri Faaliyetlerin Frekans ve Yüzdeleri

Yaşadığımız kentte kendinizi en fazla güvensiz hissettiğiniz faaliyet aşağıdakilerden hangisidir?	Evet	Hayır	Evet şikkının yüzdesi (%)	Hayır şikkının yüzdesi (%)
Yaya olarak dolaşırken	253	120	67,8	32,2
Toplu taşıma araçlarını kullanırken	78	295	20,9	79,1
Hiçbir yerde tedirgin olmam	31	342	8,3	91,7
Kampusta iken	20	353	5,4	94,6
Alışveriş merkezinde dolaşırken	15	358	4,0	96,0
Kafe, restoran vb. işletmelerde vakit geçirirken	15	358	4,0	96,0

Tablo 19 incelendiğinde katılımcıların kentte en çok yaya olarak dolaşırken kendilerini güvensiz hissettikleri anlaşılmaktadır (%67,8). Bu soruda en az evet cevabının verildiği şık ise %4’lük oranıyla kafe, restoran gibi işletmelerde vakit geçirmektir.

**Tablo 20** Katılımcıların Faaliyetleri Yaparken Güvensiz Hissetmelerinin Nedenlerini Belirlemeye Yönelik Frekans ve Yüzdeler

Bir önceki soruda verilen faaliyetler esnasında kendinizi güvensiz hissediyorsanız bunun sebepleri nelerdir?	Frekans	Yüzde(%)
Yerel halka güvensizlik	200	53,6
Trafik kazası riskinin yüksek olması	59	15,8
Terör eylemleri	37	9,9
Hiçbiri	33	8,8
Sokak hayvanları	26	7,0
Doğal afet riski	18	4,8

Tablo 20, hangi faaliyet yapılırken güvensiz hissedildiği sorusunun nedenlerini bulmaya yöneliktir. Buna göre katılımcılar çoğunlukla yerel halka güvenlerinin olmaması nedeniyle tedirgin olduklarını belirtmişlerdir (%53,6). Bu soruda en az belirtilen sık ise doğal afet riskidir (%4,8).

### SONUÇ

İlk kentlerin ortaya çıkış nedenlerinden biri de güvenlidir. İlk kentsel yerleşmeler insanların güvenlik maksadıyla bir kalenin görüş mesafesinde toplanmasıyla ortaya çıkmışlardır. Güvenli kent ve kentsel güvenlik farklı anlamlara gelmektedir. Bu olgu kentlerin güvenli tasarım ve inşası ile mümkündür. Güvenli kent asayiş de kapsayan bir olgudur. Modern zamanlarda kent, suç, suç korkusu, kentsel güvenlik ve güvenli kentler hep birlikte var olmuşlardır. Kentler, özellikle büyük kentler güvenlik sorununun çok belirgin olduğu yerleşmelerdir. Bu sorunun bertarafı güvenli kentler inşa ederek ve kentsel kolluk kuvvetleri ile mümkün olur. Sorunun başarısı planlama ile çözülebilir. Planlama ise ancak kentte yaşayanların kentsel suç korkusunu nasıl algıladıklarının bilinmesiyle faydalı olur. Bu çalışmada Balıkesir kentinde üniversite öğrencilerinin kentsel güvenlik imajı çalışılmıştır. Çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, farklı sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir.

Araştırmanın (anketin) sonucuna göre katılımcıların büyük kısmı yakın çevreden gelenlerden oluşmaktadır. Katılımcıların Balıkesir'e gelmeden önce il merkezlerinde yaşadıkları anlaşılmaktadır.

Kadınlara yönelik suç korkusu çalışmaları 1980'li yıllardan beri dikkat çekilen bir durumdur. Cinsiyetin kendisi en önemli faktör durumundadır. Sosyal ve ekonomik eşitsizlikler kadınlarda suç korkusunu teşvik eden diğer nedenlerdir (Stanko, 1995; Pain, 1997; Pain, 2001). Çetin (2010)' in tespitlerine göre erkek ve kadınlar arasında suç korkusu farklılıkları yoktur sonucuna varılsa da genel olarak istatistiklere göre, kadınlar erkeklere göre daha yoğun suç korkusu yaşamaktadır; fakat erkekler kadınlara göre daha fazla suça maruz kalma riskine sahiptir (Köklü, 2012). Suç korkusu genel olarak hava karardıktan sonra artmaktadır (Herbert ve Davidson, 1994). Nitekim Kadıköy'de korku duyulan koşullar sıralamasında ikinci sırada 'karanlık' ifadesinin çıkması, korku hissedilen zaman diliminin gece olduğu sonucunu desteklemektedir (Erkan ve Sevin, 2018). Çalışma alanında gece vakti güvenlik olgusunda kararsızlık yaşanmaktadır. Bu sonuç Bilen ve diğerlerinin (2013) İstanbul için buldukları sonuç ile aynıdır. Suç korkusunda cinsiyetler arasında farklılıklar vardır. Erkek öğrenciler şehri güvenli bulurken, bayanlarda kararsızlık en önemli sık olarak ortaya çıkmaktadır. Bu özellik Aytaç vd. (2015) Bursa için, Karasu'nun (2017) Şanlıurfa için yaptığı çalışmanın sonucuyla da benzerdir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencileri Balıkesir'de gündüz vakti dışarı çıkmayı güvenli bulmaktadırlar. Bu konuda cinsiyetler arasında ayrım yoktur. Ancak güvenli olma olgusu bayanlarda daha kuvvetlidir.

Suç korkusu günümüz kentlerinin önemli bir sorunudur. Balıkesir'de تنها yerler/saatler tedirgin olunan mekan ve zamanlardır. Bu özellik Sipahi'nin (2016) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir.

Gelir seviyesi farklılıkları suç korkusunu etkilemektedir. Düşük, orta ve yüksek gelirli alanlarda suç korkusunun farklı nedenleri vardır (Frimpong, 2016). Ayrıca düşük gelirli alanlar güvenli olmayan alanlardır. Balıkesir'de güvenli olmayan mahalleler vardır. Bu durum bu alanların ortak özellikleriyle ilgilidir. Bir kere bu mahallelerde gelir ve eğitim seviyesi düşüktür. Kısmen de olsa bu alanlarda etnik köken (Roman vatandaşlar) farklılıkları vardır. Fiziki çevrede düzensizlik söz konusudur. Bu alanlara gasp korkusu nedeniyle gidilmemektedir. Mahallelere gitmeme nedeni gasp olan erkek katılımcılarda evet ve hayır şıkları hemen hemen eşittir. Bayan katılımcılar bir neden belirtmemektedirler.

Kentte en çok tedirgin olunan kişiler madde bağımlıdır. Bu durum kentte madde bağımlılarının çok olduğu anlamına gelmemektedir. Nitekim Sipahi (2016)' nin Türkiye için yaptığı çalışmada da benzer bir durum

ortaya çıkmıştır. Yapılan bir çalışmaya göre, tenha yerlerde yalnız yürümekten korkanların oranı 2010 yılında İngiltere'de %35, Norveç'te %34, Rusya'da % 43'dür (Aytaç vd., 2015). Katılımcılar yaya olarak dolaşırken kendilerini güvenli hissetmemektedirler. Bu konuda yerel halka güven duyulmamaktadır. Erkekler de en önemli sık madde bağımlıları iken, bayanlar sarhoşlardan rahatsızlık duymaktadır. Kentte yabancılardan (Suriyeliler) korkulmamaktadır. Oysa Şanlıurfa'da yabancılar önemli problemdir. Bu durum il genelinde çok sayıda (500 bin) Suriyelinin bulunmasıyla ilgilidir (Karasu 2017)

Bu çalışma üniversite öğrencilerin bakış açısıyla suç korkusu imajını ele almaktadır. Öğrencilerin bazı özellikleri aynı olduğu için bazı demografik bileşenler dikkate alınmamıştır. Konu Balıkesir için tekrar ele alınmalı Balıkesir kenti halkının suç korkusu imajı da ortaya konulmalıdır. Böylece kentin suç korkusu haritası oluşturulabilecektir.

## KAYNAKLAR

- Akengin, H., Ayaydın Y. (2017). Mekânı Algılama ve Zihin Haritalarının Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma Marmara. *Coğrafya Dergisi* 36:48-56
- Alkan, A. Çıldam S.Y. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Kent İmajın Yönelik Bir Aştırma: Siirt Üniversitesi Örneği. *Türk Coğrafya Dergisi*, Sayı 73, s. 90-95.
- Aliağaoğlu, A. 2007. Davranışsal Coğrafyaya Bir Örnek: Öğrenci Merkezli Balıkesir Şehir İmajı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1). 17-44.
- Aliağaoğlu, A., Uzun, A. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Şehir İmajlarına Yönelik Bir Araştırma: Balıkesir Üniversitesi Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 19(1), s.40, 39-58.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. 2010. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Adapazarı: Sakarya Yayıncılık.
- Ataç, E. (2007). Suçun Kent Mekanındaki Algısı "Güvensizlik Hissi, (2007). TMMOB Mimarlar Odası Bülteni; Kent ve Suç Dosyası, *Bülten* 55, Kasım-Aralık, Ankara, s. 11- 16.
- Aytaç, S., R. C. Derdiman, Baştürk, Ş., Öngen, B. (2015). Kent Güvenliği Olarak Suç Korkusu: Bursa Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3 (3), s. 259-267.
- Bergman, E. 1995. *Human Geography, Cultures, Connections and Landscapes*. USA: Printice Hall.
- Bilen, Ö., Aşın, Ö.E., Büyüklü, A.H., Ökten, A., Gür, M. (2013). "How The Fear of Crime Differs Among The Districts of Istanbul", *NWSA-Social Sciences*, 8 (4), 153-164.
- Çalı, H. H. (2012). "Avrupa Kentsel Şartı Çerçevesinde Güvenli Kent ve Yerel Yönetimler", *Türk İdare Dergisi*, 475, 10-32.
- Çelik, F. (2018). "Kentsel Açık-Yeşil Alanlarda Güvenlik", *idealkent*, 23 (9), 58-94.
- Çetin, D. (2010). *A Study of fear of crime in Two Districts of Ankara*, Basılmamış Doktora Trzi, ODTÜ, Ankara.
- Demir, E. Saatçioğlu, Ö. İmrol, F. Uluslararası dergilerde yayımlanan eğitim araştırmalarının normallik varsayımları açısından incelenmesi. *Curr Res Educ*, 2 (3), 130-148.
- Erkan, N. Ç., Sevin, B. (2018). "Suç Korkusu Konusunda Bir İnceleme: Kadıköy Örneği", *Planlama*, 28 (3), 315-327.
- Fidell, L.S. Tabachnick, B. G. Preparatory Data Analysis. J. A. Schinka, W. F. Velicer (Ed.). *Handbook of Psychology* (ss. 115-142). New Jersey: John Wiley& Sons.
- Frimpong, L.K. (2016). "Geography of fear of crime: Examining intra-urbandifferentials in Sekondi-Takoradi Metropolis, Ghana", *Ghana Journal of Geography*, 8(1) 81-104.
- Glaeser, Edward (1999), "Why Is There More Crime in Cities?", *Journal of Political Economy*, 107(6), 225–258.
- Gökulu, G. (2010). Kent Güvenliği, Kentleşme ve Suç İlişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 24, Sayı 1,s. 209-226.
- Gümüş, N. (2017). Kent Pazarlaması Bağlamında Üniversite Öğrencilerinin Şehre Yönelik Algılarının Belirlenmesi: Kastamonu İlinde Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (26), 299-314.
- Gündüzöz, İ. (2016). Türkiye ve Dünya'da Güvenli Kent Yaklaşımı: Kentsel Güvenlik mi? Güvenli Kent mi?. *Türk İdare Dergisi*, Sayı 483, s. 355-369.
- Güneş, İ.D., Özcan, E. (2016). "Creating Safe Cities Through Environmental Design: Neighborhood Permeability and Burglary Rates in Diyarbakır" , *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1): 497-518.

- Güzel, M. O., Barakazı, M. (2018). Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kapsamında İnsanların Turizm Hareketlerine Katılma Durumları Üzerine İlişkisel Bir Değerlendirme. *Social Mentality and Researcher Thinker Journal*, Vol. 14, pp. 1001-1010.
- Herbert, D. ve Davidson, N. (1994). Modifying the built environment: The impact of improved street lighting, *Geoforum*, 25 (3), 339-350.
- Kanlı, L.B., Kaplan, B. (2018). Kentsel Güvenliğin Sürdürülebilirliğinde İleri Teknolojilerin Kullanılması, Coğrafi Bilgi Sistemleri. *TESAM Akademi Dergisi, Yerel Yönetimler Özel Sayısı*, s.143-186.
- Karadağ, A., Turut,H. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Kentsel Çevre Algısı Üzerine Bir Araştırma: İzmir Örneği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 11(1), 31-51.
- Karadağ, M.A. (2017). Kentsel Mekanda Suç Korkusu-Şanlıurfa Örneği. *Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 20, Sayı 1, s. 41-76.
- Karasu, M.A. (2008). "Türkiye'de Kentleşme Dinamiklerinin Suça Etkisi", *AÜHFD*, 255-281.
- Kaypak, Ş. (2016). "Kentsel Bir Sorun Olarak Kentsel Güvenlik", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl 4, Sayı 33, s. 35-50.
- Kılıç, S. (2016). "Cronbach's alfa güvenirlik katsayısı", *Journal of Mood Disorders*, 6 (1), 47-48.
- Kılıç, E. (2019). *Yoksulluk, Kent Güvenliği ve Suç İlişkisinin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkileri: İzmir Örneği*. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Köklü, E. (2016). *Kent Merkezinde Suç Korkusunun İncelenmesi:Beşiktaş Örneği*, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Koca, T., Çolpan Erkan. (2019). Yaşam Kalitesinin Arttırılmasında Bir Etmen: Mekansal Güvenlik Ölçütleri. *Megaron*, 14, s. 167-176.
- Lynch, K. (2010). *Kent İmgesi*, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Pain, R.H. (1997). "Social Geographies of Women's Fear of Crime", *Transactions of the Institute of British Geographers* , 22 (2), 231-244.
- Pain, R.H. (2001). "Gender, Race, Age and Fear in the City", *Urban Studies*, 38 (5/6), 899-913.
- Ömeroğlu, Ö. (2012). "Suç Korkusu, Cezanın Caydırıcılığı ve Küçük Suçlar". *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XVI, 4, 329-370.
- Sağdıç, M. 2014. Üniversite Öğrencilerinin İstanbul'a İlişkin Algılarının Şehir İmajı Açısından Analizi. *Turkish Studies*, International Periodical for Language, Literature and History of Turkish or Turkic, 92 (Winter), 1267-1283.
- Sipahi, E. B. (2016). Türkiye'de Kent Sakinlerinin Suç Korkusu Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 9, Sayı 43, s. 2158-2169.
- Stanko, E.A. (1995). "Women, Crime, and Fear", *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* , 539, 46-58.
- Südaş, İ., Gökten, C. (2012). Cognitive Maps of Europe: Geographical Knowledge of Turkish Geography Students. *European Journal of Geography*, 3(1), 45-56,
- Südaş ve (2018). Davranışsal Coğrafyada Bilişsel Haritalar: Ege Üniversitesi Kampüsü Örneği. *Türk Coğrafya Dergisi* 71, s. 61-92.
- Tolun, B., (1980), Davranışlara Yönelik Coğrafya, Anglo-Saksonların 'Behavioral Geography'si ve Sosyo-Ekonomik Deneyimleri. *İ.Ü. Coğrafya Enstitüsü Dergisi*, 23: 257-278.
- Tuan, Y., (1975), "Images and Mental Maps", *Annals of Association of American Geographers*, 65/2: 205-213.
- Tunçel, H., (2002), Türk Öğrencilerinin Zihin Haritalarında İslam Ülkeleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12/2: 83-103.
- Tunçel, H. (2009). Kentsel Mekânın Algılanması: Elazığ Örneği. *V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. s. 231-238 Ankara.
- Tümertekin, E., Özgüç, N. (2017). *Beşeri Coğrafya, İnsan, Kültür, Mekan.*, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Ünal, H., Orçan, M., Sezer, S. (2015). Kentlerde Tehlikeli Alanlar: Ankara ve Muğla Örneği. *Geleceğin Şehri Sempozyumu*, s. 325-340.
- Whitzman, C. (2007). "Stuck at the front door: gender, fear of crime and the challenge of creating safer space", *Environment and Planning A*, 39, 2715- 2732.
- Yavuz, Y. (2019). "Suç Mağduru Olma Korkusuna Sosyolojik Bir Bakış", *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 4, 28-52.